

ERDÉSZETI UJSÁG

szak- és társadalmi lap az erdészeti személyzet részére.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 frt — kr.
Fél évre	2 frt — kr.
Negyed évre	1 frt — kr.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik

minden Kedden

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 10 kr. Ezen kívül minden hirdetésnél 30 kr. bélyegdíj fizetendő.

Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

Néhány szó a ritkitásról.

(Folytatás.)

A maga idejében való erdőlés, vagyis vigályításnak továbbá igen nagy és fontos előnye az a védelem, melyet a megmaradó törzseknek gyorsabb növés által való megerősödése a hó nyomása ellen szolgáltat; ennél nem kis szerepet játszik az állab födelének, a koronák zárlatának a ritkitás által való — hogy úgy mondjuk — áttörése, minek következtében a hó nem kényszerül a fák sűrű koronáira ülepedni, hanem a megvilágosított koronák között könnyen a földre a esik.

Az elnyomott fáknak kisedése által az állab egyuttal megtisztul a számtalan erdőpusz-

titó rovar örökös tanyájától és fészektől. A ritkitás alkalmat szolgáltat az elegyes állabok elegy arányának szabályozására, az értékesebb fánemeknek védelmére és gyarapítására és ez által a világos és tisztító vágásnak mintegy előkészítésére. Mind ezek oly lényeges tényezők az erdőmivelésben, melyeket a mai modern erdőgazdaság lényeges veszteség és kár nélkül egyáltalán nem mellőzhet.

Az áterdölést vagy vigályítást már a tizenhatodik században alkalmazták úgy Német- mint Franciaországban; az elnyomott fák kivágásának elrendelése Németországban egy erdészeti instructióból sem hiányzott.

Az erdészeti szakirodalomban először Hartig fejtette ki annak célját és hasznát, szóval er-

TÁRCZA.

Most légy okos, Domokos.

Azt mondja a világ, hogy a kinek az Isten hivatalt adott, annak észt is ad hozzá, így természetes, hogy ha valaki lapszerkesztővé lett, arról már mindenki feltételezi, hogy eszinek is valamivel többnek kell lenni a szükségesnél s nem egy akad olyan, ki ebből a fölöslegből a maga részire is kér egy keveset, a mit a szerkesztő azután szívesen át is enged, mert ez is éppen olyan, mintha valaki a szivarját az én égő szivaromon akarja meggyújtani, annak is jut a tüzből, nekem is marad elég belőle. Az ilyen tűz kérésnek van még egyéb jó oldala is, ha az ember ügyesen ki tudja használni, feltéve pedig, hogy ezt nem mindenki tudja, röviden megtanítom, hogy miként. — A dolog nagyon egyszerű s mégis szép haszonnal jár és nem is kerül többbe, mint ebbe az egyszerű szóc-

kába: „pardon!“ Veszek ugyanis a kezembe egy darabka szivarvéget s meglesek az utcán valami jóféle uri embert, kinék még alig meggyújtott britanika füstölög az orra alatt; megállítom az ipsét és tüzet kérek tőle, mit megtagadni nem szokás. Miután a szivarvégemet meggyújtom, tévedésből azt adom neki vissza s a magam fogai közé az ő szivarját kapom. A tévedés ugyan rögtön kiderül, de hát már nem lehet a dolgon segíteni, miután pedig az ilyen elcsaklizott szivart száz eset közül alig egyszer fogadnak vissza, nincs más mód, mint ijedten kimondani a pardont és sietve tovább evezni.

De hát nem erről akartam én itt povedálni, hanem inkább arról, hogy mi mindenben kéri ki egy lapszerkesztő tudományát s mint teszik próbára ismereteit. Szolgáljon erre például egy hozzám érkezett levélnek első része; a másik részt a neki való helyre, a „kérdések“ rovatába helyezem, hogy ahoz a nálam okosabbak szóljanak.

A fura kérdés — meggy különben nyilván csak

dőgazdasági előnyeit és okvetlenül való szükségességét. Ő ugyanis kezdetben igen mérsékelt, a zárlat teljes voltának folytonos szem előtt tartásával való igen nagy időközbeni ritkítást javasolt, míg ennek ellenében Cotta az idejekorán való erőteljes és gyakran ismételt ritkítást ajánlotta. Egyáltalán az újabb korbeli szakírók tüzetesen foglalkoznak azzal a kérdéssel, hogy milyen mérvű befolyással van az áterdölés az állabnak és növedékének fejlődésére és gyarapodására. Ezek szerint a ritkításnál a következők lennének zsinórmértékül szem előtt tartandók:

Minél korábban kezdődik a vigályítás és minél rövidebbre szorítkozik ez által a megmaradó törzseknek a létért való küzdelme, annál előnyösebb és jöltevőbb annak a hatása: sűrű vetésekben és fiatal sarjakban a fanyeső ollóval való kiollózás igen alkalmas módszer ennek alkalmazása azonban nem mindig előnyös, mert az erre fordított munka költsége és az ebből nyert faanyag értéke nem áll egymáshoz megfelelő arányban. Legtöbb esetben azonban a ritkítást akkor szokták megkezdeni, midőn az állabban az önritkítás az alsó ágaknak elszáradásával már önmagától megkezdődött, mely esetben a nyert anyag már legalább a költségeket is megtéríti.

Ezekből kifolyólag a ritkítás megkezdhe-

tésének ideje több körülménytől függ, milyenek pl. a talaj, fanem erdőalapítás és nevelés, fakészlet viszonyok szem előtt tartása. Kitünő termőhely, jó fekvés, gyors növekvésű, keresletnek örvendő fanemek siettetik az áterdölés vagy ritkítás megkezdésének idejét.

Mindenek fölött vezérelvül szolgáljon az, hogy az áterdölés vagy ritkítás legelső sorban erdőnevelési vagy erdővédelmi tényező, mely — eltekintve az erdőhasználati kisebb-nagyobb jövedelemtől — már az értékesebb fakészletben is maga magát kifizeti. Ennélfogva a pénzbeli kiadások, melyek a vágható korban a készlet jósága következtében úgy is megtérülnek, a ritkítás idejére nézve irányadóul soha sem szolgálhatnak.

A ritkítás megkezdésének idejére nézve általában a következő eljárást szokták követni: erdei és fekete fenyőnél az áterdölés vagy ritkítás ideje 20 év, luczfenyőre 25—30 év; bükknél és jegenyefenyőnél 30—40 éves kor. Ezek a határidők azonban silány termőhelynél, szegényes növényzetnél és értékesebb fanemek felszabadítása esetében a célhoz képest és a viszonyok szerint gyakran szintén módosíthatnak.

A szerint, a mint a vigályítás vagy ritkítás csakis a teljesen elnyomott vagy pedig az egészen a korona fedelébe is benőtt jobb

tévedésből lett hozzám intézve, mert azt a plébániára kellett volna küldeni — így hangzik:

„Tudvalevőleg az Isten a földön legelőször is Ádám atyánkat teremtette, melléje pedig — hogy ne unja magát, no meg hogy olyan is legyen, aki főzőn neki — az ő görbe oldalbordájából a mi egyenes Éva anyánkat formálta; ezt a házaspárt azután két gyermekkel áldotta meg, kiknek nevük Káin és Ábel volt, miből nyilvánvaló, hogy azok flugyermekek voltak. Káin később agyonütötte Ábelt, fölmerült hát a kérdés, hogy mikép szaporodhatott meg a nép ezen a földön?

Ezzel a kérdéssel — írja a kérdező — azért lépek fel, mert volt ugyan idő, midőn dörgölődztem az iskola falához, de ettől legföllebb csak a kabátom lett meszes, de tökfejemben erre nézve sehogy sem akar világosság támadni, pedig szeretném a dolgot tisztán látni.“

Ime, itt a kérdés, melyből semmit sem hagytam ki, még a tökfejet sem, mert hát a saját fejével min-

denki szabadon rendelkezik s hogy milyen nevet ad annak, abba senkinek beleszólása nincs, miután azonban a kérdezősködő ur fejét személyesen ismerni szerencsénk van, ezennel ünnepélyesen kijelentjük, hogy közte és a különben tisztességes takarmány gyümölcs között semmiféle irányban hasonlatosságot nem látunk.

A dolog érdemére nézve nagyon röviden is nyilatkozhatnánk, de hát akkor hol vennők lapunkba a tárczacikket? Így kényszerhelyzetünkben akarva nem akarva is kissé hosszadalmasabbnak kell lennünk.

Ahhoz, hogy az Isten Ádámot teremtette s Évát annak oldalbordájából formálta, nem férhet szó, mert hát ezt Mózes egész határozottsággal állítja s nincs okunk benne kételkedni, bár egyszer volt alkalmunk egy híres természettudóssal erről értekezni s ez az oldalborda históriáját egészen másképp — véleményünk szerint gonosz célzatu elferdítéssel — adta elő. Az illető tudós ugyanis azt állította, hogy a teremtő kivette ugyan Ádám atyánk oldalából a bordát s letette maga mellé a fübe, míg a sebet bevarrja,

egyedekre is kiterjed, azt mint gyenge, közepes és teljes, vagyis minden az állabban előforduló kifogásolható törzsre kiterjedő vigályitást szoktuk megkülönböztetni.

A ritkítási fokozatok ezen határainak pontos meghatározása egyike a legnehezebb föladatoknak, mert maga a vigályítás is — mint azt már a fönnebbiekben körülményesebben leirtuk — úgy idejére, mint lényegére nézve az adott viszonyoktól függ, melyeknek megállapítása hosszas elméleti, főleg pedig gyakorlati ismereteket igényel, ezek megszerzése azonban körütekintő folytonos gyakorlat mellett nem mindig igényel nagyon hosszú időt.

Krafft német szakíró a vigályítási fokozatokra vonatkozólag a következő törzs-osztályzatot állítja föl:

1. Kiemelkedő, különösen kifejlődött, erőteljes koronázattal bíró törzsek.

2. Uralkodó, a fő állabot képező szintén erőteljes koronájú törzsek.

3. Kevésbé uralkodó, silányabban fejlődött koronájú, az uralkodó törzsek koronája által képezett földelbe alig felnyúló koronával bíró törzsek.

4. Uralt törzsek, jobban vagy kevésbé fejlett koronával; ide tartoznak még az állab korona födele által leszorított, de még mindig némi világoságot elérő törzsek, valamint a rész-

ben elnyomott, még élő koronacsucscsal, de kihalt alsó ágakkal bíró törzsek.

5. A teljesen elnyomott törzsek.

(Folytatása következik.)

Egy néhány hiba a kincstári erdőaltisztek előléptetése körül.

1883-ban, midőn a kincstári erdőaltisztek jóvelmének újjászervezése az akkori nagymélt. m. kir. földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi miniszterium által jóváhagyást nyert, minden m. kir. erdőigazgatóság, főerdőhivatal és erdőhivatalnál fel lett fektetve egy altiszti rangsorozat és az akkor tényleges szolgálatban lévő altisztek ügyességük, használhatóságuk és szolgálati idejük tekintetbe vételével az őket megillető rang és fizetési osztályokba soroztattak azon kecsegtető reménnyel, hogy a jövőben csakis igazságos, illetve fokozatos előléptetésnek lehet helye s csupán kivételes esetekben sorrenden kívül előléptethetők azok, akik ezt kitüntető érdemeikkel megszolgálnák. Megjegyzendő, hogy az, a ki bármely okból fegyelmi eljárás alatt állana az előléptetés folyama alatt, elő nem léphet, s az őt — a rendes körülmények között — megillető helyet az utána következő társa foglalja el.

Nagyon igazságosnak látszik a dolog, de nézzük csak azokat a körülményeket, melyek itt méltánylason kívül esnek.

A mint mondtam, a ki az előléptetés idején fegyelmi eljárás alatt áll, az elő nem léphet; igen, de tegyük fel azt az esetet, hogy a fegyelmi eljárás az

nem számolt azonban azzal a körülménnyel, hogy akkor már kopók is csatangoltak a paradicsomkertben. Egy ilyen kóbor kopó elkapta a bordát s usdi! megfutamodott vele; mire a teremő észrevette a bajt, a kutya már a paradicsom palánkjánál járt s épen át akarta magát azon vetni, midőn az őt üldöző teremő megragadta a farkát, mely azután szerencsésen a markában is maradt, míg a kutya megfarkatlanítva loholt el az elesett bordával. Mit volt már most egyebet tenni? a megtréfált teremő az első asszonyt a markában maradt kutya farkából formálta.

Kérdező barátunk e szerint idáig eljutott a bibliában még a falhoz való dörgölözés mellett is, sőt tovább ment, mert még azt is kiolvasta belőle, hogy Kain agyonütötte az ő testvérét Ábelt, sajnos azonban, hogy ideérve, hátat fordított a szent könyvnek s más világi olvasmányokra adta fejét, mert ha csak még egy kicsit tovább olvas a bibliában, ott Mózes I. könyvének 5-ik részében, még pedig a 3. és 4. versszakban a következőket olvasta volna:

„3. Élt vala pedig Ádám százharmincz esztendőket, mikor nemzené az ő fiát az ő képére és hasonlóságára, nevezné annak nevét Sethnek.

4. És voltak Ádámnak napjai, minekutánna Sethet nemzette, nyolczszász esztendők, melyekben nemzett fiaikat és leányokat.“

Ime kedves kérdező barátunk a világosság, mely hivatva van a homályban tévelygő és kételkedésbe esett lelkét földeríteni és megnyugtatni.

Ádám tehát nemzett fiaikat és leányokat s miután a gólyamadarak akkortájt már szintén megvoltak, nem volt valami nehéz mesterség ezek segítségével a fiaknak és leányoknak az emberiséget tovább plántálni.

Tegyük azonban föl azt, hogy nem így történt volna a dolog, hanem hogy Ádámnak és Évának csakugyan nem lett volna több gyermekük; vajjon szabad lenne ekkor is felvetnünk az emberi nem szaporodásának a kérdését és csak pillanatig is kételkedni a próféták igaz elműségében? — Vajjon lehetetlen lett

illetőnek a becsületét visszaadja, a mi nem is ritka dolog, mert minden becsületes altisztnak, ha hűséges szolgálata ellen akárki részéről is kételyek támasztatnának, nemcsak hogy kötelessége, de becsületességének tisztázása is kívánja, hogy maga ellen a fegyelmi eljárást követelje.

Igy, míg az ügy lebonyolodik, illetve fegyelmi eljárás alatt áll, elmarad az előléptetéstől s legjobb esetben a következő előléptetésnél fél, vagy egész esztendő múlva elfoglalhatná az őt megillető helyét a rangsorozatban s ha ez tényleg meg is történne, ki és mi módon kárpótolja azért, hogy egy vagy fél évig kisebb fizetést huzzott?

De tudunk olyan eseteket, hogy a hol a fegyelmi eljárás az altiszt hűségét és becsületességét kiderítette, ott kellett maradnia, a hol az eljárás folyama alatt hagyatott.

Van még ezeknek az előléptetéseknek több hiányuk, melyek valószínűleg a felsőbbség nemtörődöm-ségén alapulnak.

Például: ha az erdőlegények valamelyike 3 vagy 2 évi tényleges hadi szolgálatra bevonul, egyszerűen azt jegyzik meg a rangsorozat „megjegyzés” rovatába: „katonaságnál” s így daczára annak a magas miniszteri rendeletnek, mely a kincstári erdőszeti altisztek és szolgáltnak tényleges katonai szolgálatuk idejére is a fokozatos előléptetést épp úgy, mintha az állam erdőszetnél tényleg szolgálnának, abban az esetben biztosítja, ha azok már bevonulásuk előtt kincstári szolgálatba s így a rangsorozatba is felvették volna — ott diszeleg a nevük a rangsorozatnak ama helyén visszatértükkor is, a hol bevonulások idején diszelgett s így történik az, hogy azok, kik csak ezek után léptek a szolgálatba, eléjük kerülnek s meg lesz czáfolva

volna ugyanannak az Istennek, ki Ádám oldalbordájából asszonyt formált, ugyanazt megtenni Káin oldalbordájával is, vagy pedig nem ált volna hatalmában embereket kősziklából, vagy akár fákból elővarázsolni?

Ebből az a tapasztalás, hogy nem jó nekünk, gyöngé embereknek kételkedni az Isten igazságában és hatalmában, mert bizony könnyen megszégyenít minket a mi tudálékoskodásunkban. Azt, amit élő szeminkkel látunk, hinni nem érdem, hanem érdemül lesz nekünk felróva a láthatatlanba való hitünk, mert hiszen az Üdvözítő is azt mondta: „Boldogok, a kik nem láttak és hittek!” (János evangy. 20-ik rész, 29. vers.)

Ime megadtuk a kérdésre a feleletet s meg vagyunk arról győződve, hogy a tanulságnak szívébe vésése által jövőre a mi hitetlen Saulunkból hívő Pál lesz s hite őt üdvözíteni fogja.

A szerkesztő.

a magas miniszteri rendeleten alapuló szolgálati szabályzat ama passusa, mely szerint a kiszolgált katonai altisztek a kincstári erdőszet szolgálatában elsőbbséggel bírnának.

Ez nem kombinált eshetőség, de tényeket tudok felsorolni, sőt e sorok írója maga is azok közé tartozik, kit a katonai szolgálata legalább is 5 helylyel a rangsorozatban háttérbe szorított.

Talán vannak olyanok, kik azt mondanák, hogy óvást kell emelni ily hibák kijavítása végett! Ezeknek egyszerűen azt mondom, hogy ez a felsőbbség határozatai ellen való merényletnek minősítettnek s az illető, ki ezt merészelné, inkább keserves jövőt, mint javulást szerezne magának.

S mire vallanak az elmondott tények? Csak arra, hogy az önzés korszakát éljük s felsőbbségünk mindennel inkább, csak mi velünk törődik keveset, avagy pedig az, — a kinek befolyása alatt irattak meg a szolgálati szabályaink, nem eléggé ismeri az azok által nyújtott kedvezményeket s csupán csak a követelményeit? A utóbbit állítani nem merem. Legfeljebb azt mondhatnám, hogy felsőbbségünknek — tisztelet a kivételeknek — minden közelebb fekszik a szívéhez, mint azok, a kik a létért való küzdelmet megosztják vele.

Itt felhoztam a kincstári erdőaltisztek előléptetési körül fenforgó hiányos eljárások némelyikét, melőlővén azokat, a melyek különös kegyek révén keletkeznek, enyhítésül azon szaktársai fájdalomának, a kik a kincstári szabályozott erdőszet szolgálat kötelékébe nem tartoznak és igyekezetükkel s ernyedetlen szolgálatukkal sem tudnak zöld ágra vergődni.

Igazságszolgáltatás jöjjön el a te országod!

Határszéli.

Kérdések.

9. Nagy kedvelője vagyok a vadászatnak s nem egyen vettem már részt, de az bánt, hogy a részletfizetésekre vásárolt jó fiintámmal — bár a részletekért már be is pöröltek — egy vadkanon kívül lőni egyebet nem tudtam; gyakrabban kérdeztem jó vadászok hírében álló társaimat, hogy tulajdonképpen hogy is kell a futó vadra czélozni, mire mindig azt a feleletet kaptam, hogy nem magára a vadra, hanem kissé eléje. Az a kérdés merül itt már most föl, hogy ha a vadnak eléje czélozunk, mit is veszünk tulajdonképp célpontul s hogy határozzuk meg, hogy mennyire czélozzunk eléje? Ha akadna tisztelt szaktársaim közt olyan, ki az erre vonatkozó szabályokat ismerné, kérem, hogy azokat lapunk útján velem közölni sziveskedjék.

Balogh Dénes,
m. kir. erdőőr.

Feleletek.

ad 8. Lőrincz István szaktársunknak lapunk 12. számában irt kérdésére a következőkben felelek:

- a) kemény hasábfáért I. oszt. 1 m³-ért 38 kr.
 „ „ II. „ „ 35 „
 „ „ III. „ „ 30 „
 b) „ selejt és vegyes fáért . . . 25 „
 c) „ dorong mindkét vég fűrészelve 25 „
 d) „ galy dorong . . . 25 „
 1 rakás (1 jó szekérre való) rőzséért 10 „
 e) lágy hasáb fáért . . . 25 „
 f) „ dorong fáért 1 öl (4 m³) . . 80 „

Azon felül minden favágó még kap 1 szekér tűzfát olyan fából, melynek csucsa száraz és az ölbe nem lesz rakva — s részül azt kapják. A munká nép helybeli; az aszréteg 25 cm. magasság az 1 m. felül, a fa ár I. 2 frt 40 kr, II. 2 frt, III. 1 frt 80 kr, 1 frt és 1 frt 20 kr m³-kint. — Ezek után maradtam szaktársi üdvözléssel

Nagy-Záblat (Trencsén megye).

Hermán Ferencz,
okl. erdőőr.

Terecseny 1897. December 30-án.

Tekintetes Szerkesztő Ur!

Ez alkalommal, midőn az ide csatolt jegyzéket az említett röpirat függelékéhez beküldöm; Lőrincz István szaktársunknak b. lapunk 12-ik számában közzétett kérdésére a magam részéről felelni akarván, közlöm a következőket:

Nálunk általában fizetünk az ölfavágóknak:

- a) elsőrendű kemény hasábfáért ölenként 1 frt 20 krt.
 b) másodrendű kemény és lágyhasábert „ 1 „ — „
 c) dorong és botfáért ölenként . . . — „ 60 „

Rőzse nálunk nem lesz pénzért feldolgozva, mert ezt munkáért szoktuk kiadni; — rendesen kapunk 312—324 napot a vágás területén visszamaradt rőzséért. — A favágók átlag 70—80 krra dolgoznak naponta; tavasz felé, midőn a napok már hosszabbodnak, 1 frtra is megy; favágóink helybeli németek. Erdőnk a közép viszonyoknak felel meg és fekszik Somogy megyében Szigetvár és Kaposvár közt; mindegyiktől azonban 18 kilométerre. Tisztelettel

Varga V. Antal.

Tekintetes Szerkesztő ur!

Az „Erdészeti Ujság“ 12-ik számában Lőrincz István szaktársam részére szívesen válaszolom a következőket:

Nálunk, a nagyméltóságu kalocsai érsekségi erdőkben a tűzi méter fa vágásáért fizetni szoktunk:

- Kemény hasábfáért (tölgy és szil) . . . 25 kr.
 „ dorongfáért „ „ . . . 15 „
 „ galyfáért (baltával vágott mindkét felén de rendes méterekbe rakva, ép úgy, mint a hasáb vagy dorong) . . . 15 „

Lágy hasábfáért (nyirfa félék) . . . 22½ kr.
 „ „ (tüzifa) . . . 20 „
 „ dorongfárt (ez már vegyes nyir és fűz) 15 „
 „ galyfáért (mint a kemény galy) . . 15 „
 a méretek ürméretenként 120 cm. fekvés és 135 cm. magasságban.

A munkások leginkább Szeremle, Baracska és Monostor községbeliek, tehát nem helybeliek; mert 6—8 óra járásnyira vannak a községüktől, rendesen két hétre látják el magukat élelmi szerrel, ami rendesen kenyér, burgonya és bab; — kitűnő munkások és igen szorgalmasak, egy-egy fűrészhárom emberrel, — kettő fűrészel, egy hasogat és rak — naponként 12—14, de fűzfából 14 méter fát is előállít, különösen a szeremleiek, ezekről azt mondják, a mint a világra jön, már magával hozza a fejszét és fűrészt. Mind a három községbeliek magyarok. — Pest-Csanád, 1897. december 30. Szíves üdvözléssel

Gyurász István.
érseki urad. erdőőr.

Különfélék.

Erdészeti altisztek vigalma. A következő meghívót vettük: Az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz tartozó erdészeti altisztek a kerületbeli erdészeti altiszti segélyegylet alapja javára 1898 évi január hó 15-én Perecsenyben, a „Denk“-féle vendéglő nagytermében zártkörű tánczvigalmat rendeznek. — Kezdeté este 7 órakor. — Belépti díj: személyenként 1 frt. Családjegy 2 frt 50 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

Fürj novemberben Felső-Zemplénben. A „Természettudományi Közlöny“ most megjelent deczemberi füzetében írja Szűts Béla: November hónap 12-dikén egy uradalmi erdőőr, a ki az Ondava folyó mellett lévő faiskolában nyulra vadászott, jelentette, hogy ez alkalommal négy darab fürjet hajtott vizslája. Én másnap délután kimentem a nevezett helyre, hogy a jelentésről meggyőződést szerezzek; vizslám alig tett 50 lépést, már jelzett és később magállott és fölverte a négy fürjet, a melyek közül 2 darabot le is lőttem. A fürjek rendkívül kövérek voltak, úgy annyira, hogy az egyik, a mint a fagyos földre leesett, fölrepedt. Az időjárás derült és a hőmérséklet éjjel —9° és —10° C. volt. Másnap 14-én újra kimentem a faiskolába, de sem ott, sem környékén nem találtam meg a még megmaradt két darab fürjet. Érdekes lenne tudni, vajjon az ily késő vándorok eljutnak-e telelőhelyükre, valamint azt is, mi lehet az oka, hogy ily sokáig itt maradtak. Talán a tulságos hizottság akadályozta őket a vonulásban? Én már 14 éven át vadászom e vidéken vizslával, de október 16-dikán tul még fürjet egy évben sem találtam.

A rókamérgezésről. Ez a czime annak a tanulmánynak, melyet még a múlt évben irt és kiadott Matter Rezső, pagony erdész Trencsén-Makón. A kis

füzetke, mely szerzőnél 60 krért kapható, kimerítően tárgyalja a rökemérgezésnek módját s valóban megbecsülhetlen utmutató minden vadászember kezében. Ajánlok t. olvasóink figyelmébe.

Nyugalomba. Musa Dániel, a szászsebesi m. kir. erdőhivatal vajdahunyadi erdőgondnokságánál alkalmazásban állott főerdőr husz évet meghaladó terhes és buzgalomteljes szolgálata után a jól megérdemelt nyugalomba vonult. A nyugalomra vágyó derék férfiú még mindig erőteljes és így kilátása van arra, hogy a megérdemelt pihenést még hosszú időn át élvezheti, mit mi s szívünkől kívánunk neki.

Táncmulatság. Meghívó a zsarnóczai m. kir. erdőhivatal kerületében alkalmazott erdőaltiszti személyzet által folyó hó 22-én a szklenői fürdővendéglő termében rendezendő táncmulatságra. Belépti-ej személyenkint 2 korona, családjegy 5 korona. Kezdeté 8 órakor.

A szent-huberti hasfölmetsző. Nagy-Becekerekről írják: Mehlkuhn Ferencz szenthuberti pék, néhány hónappal ezelőtt felvágta anyósának: Grifatong Erzsébetnek a hasát és azután, hogy a büntetés elől megszabaduljon, véget akart vetni életének. Elvágta a nyakát, kése azonban nem fogott eléggé s a kinkindai kórházban csakhamar felgyógyult. Felgyógyulása után vizsgálati fogságba került, a honnan csak a napokban szabadult ki. Munka nélkül csavargott Kinkindán és üldözte feleségét, a ki szolgálatban állott. Felesége nem akart róla tudni, e miatt aztán Melkuhn bosszút forralt. Minap reggel megleste feleségét, hasba szurta és azután elszaladt. A szenthuberti Jack elmenekült.

Értesítés. Van szerencsém a lipótvári m. kir. erdői szakiskolát 1893-ban végzett növendékekkel az 1893. évi szeptember 13-iki határozatból kifolyólag tudatni, hogy a 10 éves találkozó ügyének intézésével megbízott Prókay Nándor elvállalt kötelességét velem szembe egy év óta elmulasztotta; továbbá hogy a felhozott határozatban említett szak- és hírlapok közzé, melyekben a meghívás közölve lesz, kedves lapunkat: az »Erdészeti Ujság«-ot is felvettem s hogy Költő Károly társunk elhalt; végre hogy eddigi vezetéknevemet (Slefánovics) »Erdős«-re változtattam és állandó lakhelyem Körösmező, Máramaros vármegyében. — Szaktársi üdvözléssel: Erdős Ignacz, m. kir. erdőlegény.

Az erdő halottja. Kassáról írják: A kassai erdőken megtalálták Humenyánszky András lengyelfalvi czipészmeister holttestét, aki december 12-dikén eltűnt. Humenyánszki ezen a napon Kassán volt a vásáron s mire elvégezte dolgát, késő délután volt. Hogy minél hamarabb érkezék haza családjához, a kassai erdőn keresztül vezető utat választotta. Az idő ködös lévén, Humenyánszki a különben ismert utat eltévesztette. Hiába kiáltozott segítségért, nem jött arra senki, a ki utbaigazította volna. — Sokáig bolyongott az erdőben, míg végre a dermetség annyira erőt vett rajta, hogy leült pihenni s elaludt örökre. Neje kétségbeesve kerestette mindenütt urát, de nem tudtak nyomára akadni, míg végre ma reggel a fáért menő zdobai parasztok megfagyva találták. A szerencsétlenül járt szegény, jóra való embert özvegye és két apró árvája siratja.

Árpád vezér a pénzekben. Most jött forgalomba az első magyar pénz, a melyen Árpád vezér képe látható. A millennium alkalmával ugyanis fél millió darab

emlékérmét veretett a pénzügyminiszter. Ezek az emlékérmek jórészt nem keltek el s mintegy 100.000 darab megmaradt. Ezeket most forgalomba hozzák, mint rendes ezüst koronákat. Az államhivatalnokok legutóbbi fizetésükben már mind kaptak ilyen millenniumi koronákat.

Kivégzés Sziámban. A Times nagyon érdekesen ír le egy sziámi kivégzést, mely múlt hónap közepe táján ment végbe — Az elítélt sziámi ember volt, a ki egy kínait megölt. A mostani sziámi király uralkodása óta alig volt egy-két kivégzés s ennél fogva óriás ember tömeg verődött össze a látványossághoz. A kivégzés színhelye egy pázsitos tér volt, mely mellé már a sir is meg volt ásva. A tér közepén bambuszból készült oltár állott. Pontban hét órakor megjelentek a hatóság képviselői és a hóhér személyzet. Néhány percz múlva a közeli parton kikötött két nagy csónak, melyből fegyveres katonák kiszállították az elítéltet. A parton a gong ütésével hirdették a csónakok megérkezését. — Az elítélt keze és lába vasra volt verve, nyaka ígába volt téve és keze az ígához volt kötözve. Nem igen törődött a kivégzés előkészületével s azt mondta egyik őrének, hogy szeretne valamit enni. A következő pillanatban teljesítették kívánságát; ebéd után cigarettet adtak neki. Az orvos megtapogatta pulzusát, a mely a lefejezésig rendes volt. Ezután az oltárra tették a kardokat, most elhozták az áldozatajándékot, főtt disznófejet, csibét, gyümölcsöt, süteményt, füstert, pálinkát stb. Miután mindez megtörtént, a hóhér az oltárhoz ment, letérdelt és többször a földet érintette homlokával. Segédei rizst hintettek az oltár köré és szentelt vízzel meglocsolták az áldozati tárgyakat és a kardokat. A fő hóhér, aki fehér nadrágot viselt, míg a hóhér segédek vörös nadrág volt, vörös ruhát öltött, a homloka köré vörös szalagot kötött, segédei is ugyanezt tették. Az elítéltet pálmalevelekre ültették, az ígát nyakáról levették s könyökét egy bambuszszőlőphöz kötözték. A hóhér most megszólította az elítéltet és bocsánatot kért tőle; az elítélt igent bólintott fejével. Az egyik segéd vigasztaló szavakat intézett hozzá s fülét agyaggal tömte be. Azután égő gyertyákat adtak az elítélt kezébe. Mialatt a fő hóhér az oltárhoz ment és imádkozott, az alatt az egyik segéd megczirógatta az elítélt arcát. Most aztán a törvény végrehajtója a delikvens mögé állott; a tömeg elcsöndesedett s mielőtt a büntetett sejtette volna, feje leröpült törzséről. Negyedóra múlva a kivégzett feje is, teste is a közeli sirban hevert.

Emberhajtotta vasut. A világ legprimitívabb vasutja ma Japánban van, Atami és Odavara helyiségek közt keskeny vágányu, emberek által hajtott vasut ez, a melynek kupéiban csak négy ember fér el, akik háttal ülnek egymásnak. Két-három ilyen kupéból áll egy vonat, a melyet féltucat kuli — kínai teherhordó — vontat lassan a dombon fölfelé. Odafönn aztán a kulik fölkapnak a kocsik járódeszkáira, a vonat pedig rettenetes és fokozódó gyorsasággal gördül lefelé, magától, a nehézségerő törvényénél fogva. Ez a gyorsaság oly nagy, hogy az utasok kénytelenek behunyni a szemüket, nehogy elszédüljenek. De vasuti szerencsétlenség azért még nem fordult elő.

Fura végrendelet. A minap Párosban meghalt egy ott letelepedett német tőkés, valami Fritz Müller nevű ur, a ki végrendeletében meghagyta, hogy: 1. temessék őt a felesége mellé, 2. a sirjára dohánynövényt és kaktuszt ültessenek és — 3. hogy minden héten hétszer öntözzék meg a sirját jóféle pálinkával. Barátainak, kikre a végrendeletnek végrehajtását bízta, 50.000 frankot hagyományozott.

Vadászati ügyek.

Hogy lapunkat a jövőben minél érdekesebbé s tisztelt olvasóink előtt kedvesebbé tegyük, egyúttal pedig hogy nélkülözhetővé tegyük a különféle más vadászati lapokat, elhatároztuk, hogy a fenti czimen új rovatot nyitunk, mely kizárólag vadászati ügyekkel fog foglalkozni. Midőn erre tisztelt olvasóink figyelmét fölhevítjük, egyúttal arra kérjük őket, hogy nehéz vállalkozásunkban segítségünkre lenni s minket abban minden tőlük kitelhető módon támogatni sziveskedjenek. — Mindenesetre érdekes lesz olvasóink részére egyes vidékek vadlövésének jegyzéke, ilyenmel pedig minden nagyobb megerőltetés nélkül bárki csekély költséggel és még csekélyebb fáradsággal közelhet. — Bevezetésül álljon itt mindjárt két levél, mely a múlt évi lövjegyzéket tartalmazza. A levelek egész terjedelmükben így hangzanak:

Sopron-Iván, 1898. január 9.

Tekintetes szerkesztő úr!

Gróf Szécheni Kálmán ő nagyméltósága tulajdonát képező iváni és ujkéri birtokon, valamint az ezzel kapcsolatosan bérbe vett iváni és ujkéri községi vadászterületeken, melyeket egy Róba Pál nevű francia pénzember haszonbérrel, a múlt évben a következő hasznos és kártékony vadat ejtettek:

Hasznos vadak: őzvad 16 drb, mezei nyul 3565, teng. nyul 1063, fogoly 1272, fácán 681, fűrj 51, vadkacsa 19, vadgalamb 12, erdei szalonka 13, sár szalonka 7, különfélék 37 drb, összesen 6736 drb. — Káros vadak a személyzet által: Róka 13, nyest 3, görény és menyét 138, kutya és macska 194, bagoly 166, sólyom 86, ölv és vércse 397, kánya és szarka 938 drb, összesen 1935 drb. — A vadászterület kitesz 19 ezer kataszt. holdat Iván és Ujkér községek határával együtt, mely vadászterületek bérbe vannak adva; a vad állomány igen szép volt a múlt évben; különösen az erdőre káros átkozott üregi nyulak úgy elvannak szaporodva, hogy a csemetéinket ültetés után minden évben agyon rágják. — Kiváló tisztelettel maradtam

Horváth István
urad. fővadász.

Nagy-Zsám, (Temesmegye) 1898. január 3.

Tekintetes szerkesztő úr!

Alulírott bátor vagyok a tekintetes szerkesztő urnak ismét beküldeni az 1897-ik évi lelövési kimutatásomat, hogy ha kegyeskednék azt becses lapunkban közzétenni; e szerint 1897-ik évben elejtettem 74 drb nyulat, 5 rókát, 4 borzot, 4 vadmacskát, 73 vadgalambot, 5 drb vadkacsát, 1 bubos vöcsköt, 1 erdei szalonkát, 1 vizi gémet, 5 sár szalonkát, 35 drb kárpáti sast, 11 ölyvöt, 23 drb barna kányát, 87 drb pá-

pista és kálomista varjut és 35 drb luteránus szarkát, az összes különféle vadak száma 354 drb, — továbbá 1898. január hó 2-ikán hajtó vadászatunk volt, mely állott 19 puskából és 45 hajtóból, de az eredmény más évekhez képest nagyon gyenge volt; a hol az 1894-ik évben egy hajtáson 13 puskás lőtt 55 drb nyulat, most azon a helyen 19 puskás 5 darabot lőtt. — 1894-ben 13 puskás ejtett 120 nyulat és az idei eredmény csak 48. Azaz hogy 49 nyul esett, de abból egy nyul a szemem láttára, a mint neki szaladt egy szakadéknak, összezuzta magát. A mint a hajtók állítják, a 48 nyulra 257 lövés esett, a mi oláh hajtóinkat az nagyon érdekli, hogy közülök 5—6 ember mily gyorsan tud számolni, csak a lövésekre figyelnek és a történeteket gyűjtik össze és ők maguk közt elítélik a vadászokat. Továbbá végre-valahára mégis rábeszéltem két új előfizetőt, melyeknek az alábbi czimen sziveskedjék a tek. szerkesztő ur mutatóvány számot küldeni.

Még valamit majd elfelejtettem; egy rókát tanítok magam után járni kutya helyett, már jön is utánam, ha vezetem lánczon.

Sok boldog újévet kívánok az összes szaktársaknak és a szerkesztő urnak. — Maradok igaz hiva-

Géczy Kálmán,
okl. erdővéd.

Röpiratunk.

A röpirathoz, illetve az ahhoz fűzetendő czimjegy-zékhez az adatok nagyon lassan gyülekeznek. Nehogy ez által a munka megjelenése hosszú időre elodáztassék, kérjük összes barátainkat, hogy a már többször említett adatokat (név, lakás, posta, megye) lehetőleg még e hó folyamán velünk közölni sziveskedjenek. A másik hátrány a jelentkező előfizetők csekély száma. Tudvalevő dolog, hogy mi sem saját, sem pedig idegen tőkével nem rendelkezünk s így vállalatunknál a minket pártoló olvasó közönségünk támogatására vagyunk utálva. A röpirat költségei annyira tekintélyesek, hogy legkisebb számmal 5—600 előfizetőre van szükségünk, ha azt megjelentetni akarjuk, ez okból ujlag kérjük összes barátainkat, hogy a közös ügy érdekében az 1 frtnyi előfizetési díjat lehetőleg még e hó folyamán beküldeni sziveskedjenek.

Ujabban a következők fizettek elő:

3. Sestván István, 4. Hulber János, 5. Gyuri György, 6. Stenczinger Ede, 7. Györffy Illés, 8. Delimán György, 9. Hennel Ágoston, 10. Darvas János, 11. Witze János, 12. Gyurász István.

A »Röpirat« szerkesztősége.

Felelős szerkesztő és lapkiadó tulajdonos
Podhradszky Emil.

MEGJELENT

BLUM és TÁRSA

udvari egyenruha szállítók

➔ legujabb árjegyzéke. ➔

Kérjen mindenki egy példányt ezen kiváló elsőrangú czégtől, mely bérmentve lesz azonnal beküldve.

A nagyméltóságu földmivelesügyi m. kir. Ministeriumnak 1894 évi augusztus hó 11-én kelt magas intézkedésével,

czégünk ujjalag megbízatott

a nagytekintetű erdőtiszték és az erdészeti altiszték egyenruhájának szállításával.

Tisztelettel értesítjük tehát, hogy nálunk minden néven nevezendő egyenruházati czikkek

hivatalos uton részletfizetésre

megrendelhetők.

POLGÁRI RUHAK

a legjobb francia és angol divat szerint készítetnek.

Vidéki megrendelések kiváló figyelemmel eszközöltetnek.

➔ Óvakodjék mindenki oly czégektől, melyek olcsóbb ajánlattal akarják régi vevőinket félrevezetni ➔

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

BUDAPEST IV.

Sütő utca 2. Szervitater sarkán.

elsőrangú egyenruha készítő intézete.
Ő csász. és kir. Fensége József Főherczeg udvari szállító
A földmivelés m. kir. Ministerium szállító.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.